

EVROPSKÁ KOMISE
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ
PRO DANĚ A CELNÍ UNII

Zabezpečení a bezpečnost, usnadnění obchodu a mezinárodní koordinace
Ochrana občanů a vymáhání práv duševního vlastnictví

Pokyny ke kontrolám dovozu v oblasti bezpečnosti výrobků a souladu s předpisy

Tyto pokyny nepředstavují právně závazný akt a mají vysvětlující a doplňkovou povahu.

Obecná část

Kontaktní osoba:

Libor MYNÁŘ

tel. +32 2 295 76 22 fax +32 2 296 54 04

libor.mynar@ec.europa.eu

nebo

Andre BERENDS

tel. +32 2 296 32 11 fax +32 2 296 54 04

andre.berends@ec.europa.eu

nebo

služební poštovní schránka oddělení:

taxud-unit-b1@ec.europa.eu

Obsah

1. Úvod

2. Účel, cíle a cílová skupina, které jsou pokyny určeny

2.1 Účel

2.2 Cíle

2.3 Cílová skupina

3. Přehled právních předpisů EU včetně objasnění právních požadavků a rozsahu hraničních kontrol

3.1 Příslušné definice

3.2 Právní požadavky

3.2.1. *Ustanovení o celní kontrole vymezená v celním kodexu Společenství*

3.2.2. *Kontroly výrobků, které vstupují na trh EU, prováděné celními orgány v souladu s články 27 až 29 nařízení (ES) č. 765/2008*

3.3 Hlavní povinnosti dotčených hospodářských subjektů

3.4 Objasnění lhůty „tři pracovních dnů“ zmíněné v článku 28 nařízení (ES) č. 765/2008

4. Provozní postupy

4.1 Společný přístup celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem ke kontrolám dovozu

4.2 Kontroly v rámci zjednodušeného celního režimu

5. Zásady spolupráce celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem

6. Doporučené prvky, které by měly být začleněny do vnitrostátních dohod o kontrolách bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy uzavřených mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem

Ustanovení čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 765/2008¹ stanoví, že rámec EU pro dozor nad trhem zajistí „...vysokou úroveň ochrany obecných zájmů, jako jsou zdraví a bezpečnost obecně, zdraví a bezpečnost na pracovišti, ochrana spotřebitele, ochrana životního prostředí a bezpečnosti“. Tento cíl musí splnit všechny výrobky, které jsou dodávány na trh EU, bez ohledu na to, zda byly vyrobeny v EU nebo ve třetí zemi. Nařízení tudíž rovněž stanoví rámec pro kontroly výrobků ze třetích zemí.

Nejúčinnější způsob, jak zaručit, že dovážené výrobky, které nejsou bezpečné² nebo nevyhovují předpisům, nejsou uvedeny na trh, spočívá v provádění přiměřených kontrol předtím, než jsou výrobky propuštěny do volného oběhu. Tento způsob vyžaduje, aby se do něj zapojily celní orgány, tedy jediná služba, která má úplný přehled o obchodních tocích přes vnější hranice EU. Kromě toho je třeba jednotně vymáhat ustanovení EU o kontrolách bezpečnosti a souladu s předpisy. Toho lze docílit prostřednictvím systematické spolupráce orgánů dozoru nad trhem³ a celních orgánů. Tato spolupráce zaručí rovnocennou ochranu všem občanům EU, jelikož zboží může po propuštění do volného oběhu volně obíhat v rámci jednotného trhu.

Komise přípravu těchto pokynů koordinuje a zástupci členských států v nich poskytli své zkušenosti s postupy celní kontroly a s organizací správní spolupráce mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem. Tento nástroj umožní celním orgánům a orgánům dozoru nad trhem, aby při ochraně více než 500 milionů občanů uspokojivě plnily své úkoly.

Aby Komise orgánům zprostředkovala znalosti, které potřebují k účinnému plnění uvedených povinností, a aby usnadnila provádění nařízení (ES) č. 765/2008, navrhla společně s členskými státy tyto pokyny **k celnímu využití** a k rozvoji spolupráce mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem.

Tyto pokyny mají sloužit jako nástroj, který bude celním orgánům a orgánům dozoru nad trhem pomáhat při zdokonalování metod spolupráce a řádné správní praxe. Zároveň se soustředí na praktické otázky, na něž celní orgány narážejí při provádění kontrol bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy.

Tyto pokyny sestávají z obecné a specifické části. Obecná část je důležitá pro pochopení celkových příslušných použitelných právních předpisů EU a zejména povinností spojených s kontrolami bezpečnosti a souladu s předpisy a se spoluprací mezi příslušnými vnitrostátními orgány. Základní znalost obecné části má rovněž zásadní význam pro řádné a účinné provádění části specifické.

---

¹ Viz Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 30.

² Viz směrnice č. 95/2001, čl. 2 písm. b)

³ Seznam vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem, který členské státy sdělují Komisi podle článku 17 nařízení (ES) č. 765/2008, je k dispozici na této adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulatory-policies-common-rules-for-products/index_en.htm

Specifická část pokynů sestává z informačních listů pro jednotlivé kategorie výrobků a z kontrolních seznamů pro tyto jednotlivé kategorie výrobků. Tyto listy a seznamy poskytnou celním úředníkům úplné a obsáhlé informace, které usnadní kontroly bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy. Pokyny se nevztahují na další podrobné akce spadající pod jedinou odpovědnost orgánů dozoru nad trhem, která se týká rozhodnutí zakázat či omezit uvádění výrobku na trh.

Je třeba mít na paměti, že pokyny neposkytují žádné vodítko k hraničním kontrolám, které jsou stanoveny v konkrétních právních předpisech. Orientační seznam těchto konkrétních právních předpisů je uveden v příloze pokynů.

Vzhledem k tomu, že správní struktury členských států se různí, byly pokyny koncipovány tak, aby při popisu kontrol bezpečnosti a souladu s předpisy a procesů spolupráce nebyly normativní, a nelze je považovat za povinné. Pokyny obsahují doporučení, která vycházejí z osvědčených postupů a výměn stanovisek mezi příslušnými odborníky, a vymezují prvky, které by měly být začleněny do dohod mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem.

2. Účel, cíle a cílová skupina, které jsou pokyny určeny

2.1 Účel

Hlavním účelem pokynů je podpořit celní orgány a orgány dozoru nad trhem při účinném provádění úkolů v souladu s čl. 15 odst. 5 a ustanoveními obsaženými v článcích 27 až 29 („*Kontroly výrobků, které vstupují na trh Společenství*“) nařízení (ES) č. 765/2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a které je použitelné od 1. ledna 2010.

Pokyny odkazují především na situaci, kdy jsou celní orgány „orgány odpovědné za kontroly na vnější hranici“ a potřebují spolupracovat s vnitrostátními orgány dozoru nad trhem. K tomu je zapotřebí **vytvořit společný přístup** pro kontroly prováděné celními orgány, pokud jde o požadavky na bezpečnost výrobků a nastolení **dobré a úzké správní spolupráce a účinné komunikace mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem**.

Kromě toho by měla být zaručena účinná a efektivní spolupráce, jelikož by mohl nastat případ, kdy je v členském státě za kontroly dovozu v oblasti bezpečnosti výrobků odpovědných více orgánů. V takovém případě tyto orgány vzájemně spolupracují, což zahrnuje sdílení informací relevantních vzhledem k jejich úkolům a jiným potřebám (čl. 27 odst. 2 nařízení (ES) č. 765/2008).

2.2 Cíl

Hlavním cílem pokynů je podpořit soulad s příslušnými ustanoveními nařízení (ES) č. 765/2008. Zejména mají:

- poskytnout celním orgánům a orgánům dozoru nad trhem nástroj, který jim pomůže identifikovat nebezpečné či nevyhovující výrobky ještě předtím, než jsou propuštěny do volného oběhu;

- vytvořit vhodný, doporučený a pokud možno ucelený přístup ke kontrolám, které se soustředí na bezpečnost dováženého zboží a jeho souladu s předpisy a na něž se vztahuje nařízení (ES) č. 765/2008;
- podporovat účinné kontrolní procesy založené na zásadách řízení rizik a vývoji odpovídajících rizikových profilů;
- přispět k výměně zkušeností a osvědčených postupů v oblasti kontrol bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy;
- formulovat doporučení ohledně posílené spolupráce celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem.

2.3 Cílová skupina

Hlavní cílovou skupinou jsou celní orgány a orgány dozoru nad trhem v členských státech, které budou moci využít doporučené postupy, jež jsou nezbytné k provádění kontrol dovozu v oblasti bezpečnosti výrobků. To by mělo být přínosné pro hospodářské subjekty, které dodržují předpisy, a měla by se tím rovněž zvýšit ochrana občanů Unie.

3. Přehled právních předpisů EU včetně objasnění právních požadavků a rozsahu hraničních kontrol

3.1 Příslušné definice

Pro účely pokynů je do určité míry použito zvláštní názvosloví definované v celním kodexu Společenství⁴, např.:

- celní kontroly: zvláštní úkony prováděné celními orgány za účelem zajištění řádného uplatňování celních předpisů a jiných právních předpisů upravujících vstup na trh Společenství, např. nařízení (ES) č. 765/2008;
- propuštění zboží: úkon, kterým celní orgány povolují nakládat se zbožím za podmínek celního režimu, do kterého je zboží propuštěno;
- propuštění zboží do volného oběhu: celní režim, jímž zboží, které není zbožím Společenství, získává celní status zboží Společenství a jímž se povoluje propuštění zboží na jednotný trh. Propuštění zahrnuje uplatnění obchodněpolitických opatření, splnění dalších formalit stanovených pro dovoz určitého zboží a vybrání cla a poplatků dlužných ze zákona;
- zjednodušený režim: níže definované místní celní řízení a postup zjednodušeného celního prohlášení;
- postup zjednodušeného celního prohlášení: celní orgány mohou povolit každé osobě propuštění zboží do celního režimu na základě zjednodušeného celního prohlášení, které

---

⁴ Viz Úř. věst. L 302, 19.10.1992, s. 1–50.

nemusí obsahovat některé údaje a podklady požadované u standardního celního prohlášení;

– místní celní řízení: umožňuje, aby zboží bylo propuštěno do celního režimu v prostorách zúčastněné osoby nebo na jiném místě určeném nebo schváleném celními orgány. Tento režim je popsán v článku 253 nařízení (EHS) č. 2454/1993⁵ a hospodářským subjektům, které mají k tomuto účelu povolení, umožňuje, aby při podávání prohlášení za účelem propuštění zboží do volného oběhu nepředkládaly zboží celním orgánům fyzicky;

– jednotné povolení zjednodušených režimů, které je formálně známé jako jednotné evropské povolení (Single European Authorisation, SEA): režim, který hospodářskému subjektu umožňuje, aby v jednom členském státě získal povolení pro veškerý dovoz ze zemí mimo ES a pro vývozní nákladní operace v celém Společenství. Díky tomu mohou hospodářské subjekty soustředit účetnictví a platby cel za všechny transakce v členském státě, který vydal povolení, třebaže fyzická kontrola a propuštění zboží mohou proběhnout v jiném členském státě;

– zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do jiného celního režimu než do volného oběhu: těmito režimy jsou tranzit, uskladnění v celním skladu, aktivní zušlechťovací styk, přepracování pod celním dohledem nebo dočasné použití.

Tyto pokyny rovněž do určité míry využívají zvláštní názvosloví definované v nařízení (ES) č. 765/2008, např.:

– uvedením na trh: se rozumí první dodání výrobku na trh Společenství;

– dodáním na trh: se rozumí dodání výrobku k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Společenství v rámci obchodní činnosti, ať už za úplaty nebo bezplatně;

– výrobcem: se rozumí fyzická nebo právnická osoba uvádějící na trh pod svým jménem nebo ochrannou známkou výrobek, který vyrábí nebo který si nechává navrhnout nebo vyrobit;

– zplnomocněným zástupcem: se rozumí fyzická nebo právnická osoba usazená ve Společenství, která byla písemně zplnomocněna výrobcem, aby jednala jeho jménem při plnění konkrétních úkolů souvisejících s povinnostmi výrobce podle příslušných právních předpisů Společenství;

– dovozcem: se rozumí fyzická nebo právnická osoba usazená ve Společenství, která uvádí na trh Společenství výrobek ze třetí země;

– dozorem nad trhem: se rozumějí činnosti a opatření orgánů veřejné správy, které mají zajistit, že jsou výrobky v souladu s požadavky stanovenými v příslušných harmonizačních právních předpisech Společenství a že neohrožují zdraví a bezpečnost nebo jiný veřejný zájem;

– orgánem dozoru nad trhem: se rozumí orgán členského státu příslušný k provádění dozoru nad trhem na území tohoto členského státu;

---

⁵ Viz Úř. věst. L 253, 11.10.1993, s. 1-766.

– označením CE: se rozumí označení, kterým výrobce vyjadřuje, že výrobek je v souladu s příslušnými požadavky stanovenými v harmonizačních právních předpisech Společenství, které upravují jeho připojování;

– harmonizačními právními předpisy Společenství: se rozumějí veškeré právní předpisy Společenství harmonizující podmínky pro uvádění výrobků na trh – „harmonizovanou normou“ se rozumí norma přijatá jedním z evropských normalizačních orgánů uvedených v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti [10], a to na základě žádosti Komise v souladu s článkem 6 uvedené směrnice.

Mějte na paměti, že propuštění do volného oběhu neznamená totéž co pojem uvádění na trh.

Má se za to, že k uvádění na trh nedochází, pokud celní orgány výrobek (ještě) nepropustily do volného oběhu nebo pokud byl výrobek propuštěn do jiného celního režimu (např. do režimu tranzitu, uskladnění v celním skladu nebo dočasného použití) nebo se nachází ve svobodném pásmu.

3.2 Právní požadavky

3.2.1. Ustanovení o celní kontrole vymezená v celním kodexu Společenství

Obecný právní rámec, v němž celní orgány sledují a provádějí kontroly zboží, které není zbožím Společenství, je stanoven v nařízení (EHS) č. 2913/92 (celní kodex Společenství) a nařízení (EHS) č. 2454/93 (prováděcí ustanovení k celnímu kodexu Společenství). Celní kodex Společenství odkazuje na obecná pravidla a postupy pro zboží vstupující na celní území Společenství nebo toto území opouštějící a stanoví, že celní orgány odpovídají především za dohled nad mezinárodním obchodem EU a měly by přijímat opatření na ochranu EU před nekalým a nezákonným obchodem. Celní orgány odpovídají za zajištění bezpečnosti EU a jejích obyvatel, v případě potřeby v úzké spolupráci s jinými orgány a v souladu s hraničními povinnostmi, které jsou jim uloženy na vnitrostátní úrovni. Mohou provádět veškeré celní kontroly, které považují za nezbytné, přičemž vycházejí především z analýzy rizik.

3.2.2. Kontroly bezpečnosti výrobků, které vstupují na trh EU, a jejich souladu s předpisy, prováděné celními orgány v souladu s článkem 1 (2 a 3) a články 27 až 29 nařízení (ES) č. 765/2008

Při vytvoření jednotného trhu v roce 1992 byla stanovena společná ustanovení o kontrolách shody s předpisy o bezpečnosti výrobků v případě výrobků dovážených z třetích zemí, která se týkala pozastavení propuštění výrobků ze strany celních orgánů. Stanovila rovněž zapojení orgánů dozoru nad trhem, a to prostřednictvím nařízení Rady (EHS) č. 339/93 ze dne 8. února 1993⁶. Kromě toho rozhodnutí 93/583/EHS⁷ stanovilo prioritní seznam výrobků, které mají být podrobeny celním kontrolám a jejichž

---

⁶ Viz Úř. věst. L 40, 17.2.1993, s. 1.

⁷ Viz Úř. věst. L 279, 12.11.1993, s. 41.

propuštění má být pozastaveno. Uvedená ustanovení byla zrušena nařízením (ES) č. 765/2008, které však rozšířilo oblast své působnosti a převzalo hlavní ustanovení nařízení Rady (EHS) č. 339/93, zejména ta, která se týkající pozastavení propuštění zboží.

Toto nové nařízení zavádí jasný právní rámec pro kontroly výrobků, které vstupují na trh EU, a jasně stanoví povinnosti vnitrostátních orgánů, které jsou těmito kontrolami pověřené, např. celních orgánů. To znamená, že je třeba zaujmout aktivnější přístup ke kontrolám dováženého zboží z hlediska požadavků na bezpečnost výrobků. Nařízení vyžaduje, aby donucovací orgány v přiměřeném rozsahu prováděly kontroly vlastností výrobků, a to od okamžiku vstupu do EU a předtím, než jsou výrobky propuštěny do volného oběhu.

Obecně mají celní orgány podle článků 27 a 28 nařízení (ES) č. 765/2008 tyto pravomoci:

- pozastavit propuštění výrobků do volného oběhu, pokud existuje podezření, že výrobky jsou nebezpečné a/nebo nevyhovují harmonizačním právním předpisům EU a nesplňují požadavky na dokumentaci a označení (čl. 27 odst. 3);
- nepovolit propuštění do volného oběhu z důvodů uvedených v čl. 29 odst. 1 a 2;
- povolit, aby byl do volného oběhu propuštěn jakýkoli výrobek, který je v souladu s příslušnými právními předpisy EU.

Pokud bylo propuštění do volného oběhu pozastaveno, musí o tom celní orgány neprodleně uvědomit příslušný vnitrostátní orgán dozoru nad trhem, který má tři pracovní dny (viz rovněž bod 3.4) na to, aby provedl předběžné šetření výrobků a rozhodl:

- zda je lze propustit do volného oběhu, neboť nepředstavují vážné riziko pro zdraví nebo bezpečnost nebo nemohou být považovány za výrobky, které porušují harmonizační právní předpisy EU;
- zda musí být zadrženy, jelikož jsou nutné další kontroly⁸, aby byla potvrzena jejich bezpečnost a soulad s předpisy.

Celní orgány nesou odpovědnost za rozhodnutí, zda zboží propustit či jeho propuštění pozastavit. Odpovědností orgánů dozoru nad trhem je určit, zda zboží, které má být propuštěno do volného oběhu, je v souladu s harmonizačními právními předpisy EU, a včas o svém rozhodnutí uvědomit celní orgány.

Pokud orgány dozoru nad trhem zjistí, že výrobky představují vážné riziko nebo nejsou v souladu s předpisy, bude uvedení výrobků na trh EU zakázáno. Orgány dozoru nad trhem mohou nicméně také rozhodnout, že výrobky zničí nebo jinak učiní nepoužitelnými, považují-li to za nezbytné a přiměřené. Je-li dovoz zakázán, celní orgány uvedou ve faktuře, ve všech ostatních průvodních dokumentech nebo v elektronickém systému poznámku oznámení, že dovoz výrobku je zakázán, protože výrobek je nebezpečný nebo není v souladu s předpisy. Ačkoli orgán dozoru nad trhem činí konečné rozhodnutí o opatření, které má být přijato, je zřejmé, že celní orgány budou mít klíčovou

---

⁸ Ustanovení čl. 27 odst. 1 stanoví, jaké druhy kontrol mají být provedeny u vlastností výrobku, tj. kontroly dokumentace, fyzické kontroly a kontroly laboratorní.

úlohu při snahách zamezit tomu, aby se výrobky, které jsou nebezpečné nebo nejsou v souladu s předpisy, dostaly na trh EU.

3.3. Hlavní povinnosti dotčených hospodářských subjektů⁹

Výrobce je obecně jediný hospodářský subjekt odpovědný za výrobu a/nebo návrh výrobku v souladu s příslušnými právními předpisy EU nebo s jinými ustanoveními, pokud existují.

U dováženého výrobku má důležitou úlohu **dovozce**, neboť je odpovědný za výrobek, který hodlá na trh EU uvést. Proto uvádí na trh EU pouze bezpečné výrobky nebo výrobky, které jsou v souladu s právními předpisy. Kromě toho před uvedením výrobku na trh zajistí, aby:

- bylo provedeno odpovídající posouzení shody;
- výrobce vyhotovil odpovídající technickou dokumentaci; a
- výrobek byl opatřen příslušnými označeními shody, např. označením CE, je-li požadováno.

Dovozce na výrobku (nebo na obalu nebo v dokladech přiložených k výrobku) uvede své jméno, svou zapsanou obchodní firmu nebo zapsanou ochrannou známku a adresu, na níž jej lze kontaktovat.

Pokud ví o tom, že výrobek představuje vážné riziko, informuje o tom výrobce, jakož i orgány dozoru nad trhem, a je-li to možné, přijme vhodná opatření (navrhne zrušení propuštění výrobku do volného oběhu, přijme nápravná opatření nebo navrhne jiné celně schválené určení).

Dovozce spolupracuje s příslušnými orgány a na základě odůvodněné žádosti jim předloží všechny informace a dokumentaci nezbytné k prokázání bezpečnosti a shody výrobků s předpisy.

3.4 Objasnění lhůty „tří pracovních dnů“ zmíněné v článku 28 nařízení (ES) č. 765/2008

Pokud orgán dozoru nad trhem do tří pracovních dnů od pozastavení propuštění do volného oběhu neuvědomí celní orgán o opatření, které přijal, bude výrobek propuštěn do volného oběhu za předpokladu, že byly splněny všechny další požadavky a náležitosti pro takové propuštění.

Vzhledem k velmi krátké lhůtě musí být zaručeno, že jsou oznámení a případně vhodné vzorky a obrázky výrobku neprodleně doručeny orgánu dozoru nad trhem, který je příslušný pro dotčený výrobek z hlediska nařízení (ES) č. 765/2008.

---

⁹ Viz články R2, R3 a R4 rozhodnutí 768/2008 o uvádění výrobků na trh, které bylo zveřejněno v Úř. věst., L 218, 13.8.2008, s. 82.

Celý postup od pozastavení do propuštění do volného oběhu nebo zákazu zboží celními orgány by měl být neprodleně dokončen, aby se zabránilo vzniku překážek bránících zákonnému obchodu, nemusí však být nutně dokončen do tří pracovních dnů. Pozastavení propuštění může zůstat v platnosti po dobu, kterou orgán dozoru nad trhem potřebuje, aby provedl vhodné kontroly výrobku, které mu umožní přijmout konečné rozhodnutí. Orgány dozoru nad trhem musí zaručit, že volný pohyb výrobků není omezen ve větší míře, než jaká je povolena harmonizačními právními předpisy Společenství nebo jinými příslušnými právními předpisy EU.

V takovém případě orgán dozoru nad trhem uvědomí celní orgán do zmíněných tří pracovních dnů o tom, že konečné rozhodnutí o zboží dosud nepřijal. Propuštění do volného oběhu zůstane pozastaveno, dokud orgán dozoru nad trhem neučiní konečné rozhodnutí. Uvedené oznámení zmocňuje celní orgány k tomu, aby původní dobu pozastavení prodloužily. Zboží zůstane pod celním dohledem i tehdy, je-li povoleno uskladnit je v jiném místě schváleném celními orgány.

4. Provozní postupy

4.1 Společný přístup celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem ke kontrolám dovozu

Aby mohly provádět kontroly bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy, jak požaduje nařízení, orgány členských států odpovědné za kontrolu výrobků, které vstupují na trh EU, tedy celní orgány a orgány dozoru nad trhem, mají nezbytné pravomoci a zdroje k řádnému plnění svých úkolů předtím, než jsou tyto výrobky propuštěny do volného oběhu (čl. 27 odst. 1 a čl. 18 odst. 3). Tím není dotčena možnost stanovená v nařízení, že lze zničit nebo jinak učinit nepoužitelnými nebezpečné výrobky nebo výrobky nevyhovující předpisům, pokud představují vážné riziko a je-li takové opatření považováno za nezbytné a přiměřené (čl. 29 odst. 4).

V některých členských státech se v závislosti na správní struktuře ujmou vedoucí úlohy při provádění kontrol celní orgány, v jiných případech budou za kontroly veškerého či jen určitého zboží odpovědné orgány dozoru nad trhem.

Pokud jde o provozní postupy, v každodenní práci celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem je třeba zvážit dva hlavní aspekty.

Zprvė nařízení stanoví povinnost, že dříve, než jsou výrobky propuštěny do volného oběhu, musí být „v přiměřeném rozsahu“ provedeny kontroly vlastností výrobků. Kromě toho čl. 27 odst. 1 stanoví, že vhodné kontroly musí být v souladu s obecnými zásadami stanovenými v čl. 19 odst. 1. Uvedené zásady zmocňují orgány pověřené kontrolami výrobků vstupujících na trh EU k provádění kontrol dokladů, fyzických a laboratorních kontrol na základě odpovídajících vzorků. Jsou-li do těchto kontrol zapojeny celní orgány, mohly by být jejich činnosti usnadněny, pokud by od orgánů dozoru nad trhem obdržely odpovídající informace (čl. 27 odst. 2 a 5) např. o kategoriích výrobků, vysoce rizikových hospodářských subjektech nebo výrobcích a jakékoli další důležité informace o již zjištěném vážném riziku či případu, kdy výrobek není v souladu s předpisy (čl. 29 odst. 5). Aby se zvýšila účinnost kontrol, měly by celní orgány obdržet tyto informace co nejdříve, a to spolu se všemi dodatečnými informacemi, aby mohly posoudit míru

závažnosti daného rizika. To jim umožní vytvořit nezbytnou strategii pro kontroly bezpečnosti a souladu s předpisy na základě analýzy rizik. Informace by měly být pravidelně aktualizovány.

Zadruhé čl. 27 odst. 3 nařízení (ES) č. 765/2008 ukládá celním orgánům povinnost pozastavit propuštění zboží, které není zbožím Společenství, do volného oběhu, pokud při kontrolách dovozu zjistí, že zboží porušuje právní předpisy Společenství, nebo nabudou podezření, že k takovému porušování dochází. Tyto případy porušení jsou v čl. 27 odst. 3 definovány takto:

- a) výrobek, pokud je náležitě instalován, udržován a používán, vykazuje vlastnosti, u nichž existuje podezření, že představují vážné riziko pro zdraví, bezpečnost, životní prostředí nebo jiný obecný zájem;
- b) k výrobku není přiložena dokumentace požadovaná příslušnými harmonizačními právními předpisy Společenství nebo výrobek není označen v souladu s těmito předpisy;
- c) na výrobek bylo nesprávným nebo zavádějícím způsobem připojeno označení CE.

Je-li zjištěna některá z těchto skutečností, celní orgány pozastaví propuštění daného výrobku do volného oběhu a v dohodnuté formě okamžitě uvědomí orgán dozoru nad trhem. Orgán dozoru nad trhem pak musí do tří pracovních dnů informovat celní orgán o každém opatření přijatém ve vztahu k výrobku, jehož propuštění do volného oběhu bylo pozastaveno.

Pokud se orgán dozoru nad trhem domnívá, že výrobek nepředstavuje vážné riziko pro zdraví a bezpečnost a je v souladu s harmonizačními právními předpisy EU, uvědomí o této skutečnosti v dohodnuté formě celní orgány a ty následně přistoupí k odbavení zboží (tj. k jeho propuštění do volného oběhu).

Celní orgány poskytnou orgánům dozoru nad trhem v dohodnuté formě všechny dostupné informace, aby bylo možné určit, zda výrobek splňuje použitelné požadavky, nebo předloží či umožní odběr vzorků výrobku, pokud o to budou požádány.

V případech, kdy orgány dozoru nad trhem nejsou příslušné pro kontroly na vnějších hranicích (záleží na správní struktuře členského státu), poskytnou orgány dozoru nad trhem orgánům pověřeným kontrolami na vnějších hranicích (celním orgánům) příslušné informace o výrobcích nebo hospodářských subjektech, u nichž bylo zjištěno vážné riziko nebo nesoulad s předpisy, společně se všemi náležitými informacemi o riziku (také o nedostatku informací umožňujících sledovatelnost výrobku), které usnadní identifikaci podezřelých nebezpečných výrobků či výrobků, které nejsou v souladu s předpisy, na hranicích. Obecně jsou tyto informace veřejně dostupné v systému RAPEX (<http://ec.europa.eu/rapex>).

Předtím, než je dotčený výrobek propuštěn do volného oběhu, musí být provedeny vhodné kontroly. Jelikož tato doba může trvat pouze několik minut, měla by účinnost vymáhání bezpečnosti výrobku a jeho souladu s předpisy na hranicích být jasně spjata s odpovídajícím využitím přístupů založených na posouzení rizik a s úspěšným prováděním dohodnutých úrovní spolupráce mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem za účelem dokončení požadovaných kontrol.

Pokud výrobek představuje vážné riziko, čl. 29 odst. 1 ukládá orgánům dozoru nad trhem povinnost přijmout opatření zabraňující uvedení výrobku na trh. Orgán dozoru nad trhem uvědomí v dohodnuté formě celní orgány o svém rozhodnutí a celním orgánům nařídí, aby zboží nepropouštěly do volného oběhu a aby na fakturu nebo na všechny ostatní průvodní dokumenty nebo do elektronického systému připojily tuto poznámku:

„Nebezpečný výrobek – propuštění do volného oběhu není povoleno – nařízení (ES) č. 765/2008“.

Pokud výrobek není v souladu s harmonizačními právními předpisy Společenství, ukládá čl. 29 odst. 2 orgánům dozoru nad trhem povinnost přijmout vhodná opatření a uvědomit celní úřad odpovídající za režim, a to v dohodnuté formě, která, je-li to nutné, obsahuje příkaz, aby celní orgány nepropustily výrobek do volného oběhu a na fakturu nebo na všechny ostatní průvodní dokumenty nebo do elektronického systému připojily poznámku **„Výrobek není ve shodě – propuštění do volného oběhu není povoleno – nařízení (ES) č. 765/2008“**.

V případech, kdy propuštění do volného oběhu není povoleno a výrobky jsou poté navrženy v celním prohlášení na jiný celní režim (nemá-li orgán dozoru nad trhem námitky nebo pokud nevyžaduje, aby zboží bylo zničeno), musí se poznámky podle čl. 29 odst. 1 a 2 připojit k dokumentům použitým v souvislosti s tímto novým schváleným celním režimem (čl. 29 odst. 3).

Soulad s pravidly pro bezpečnost výrobku a soulad výrobku s předpisy se nevztahuje na zboží, které není zbožím Společenství a v prohlášení není navrženo pro volný oběh, např. zboží v tranzitu a zboží umístěné ve svobodných pásmech a svobodných skladech. Mohou se však objevit informace, že toto zboží nevyhovuje pravidlům EU pro bezpečnost výrobku a není v souladu s předpisy (ale nepředstavuje vážné riziko, které by bylo důvodem k okamžitému zničení, jak stanoví čl. 29 odst. 4 nařízení (ES) č. 765/2008). Takovéto informace by měly být sděleny příslušným orgánům, aby se zamezilo tomu, že by toto zboží mohlo být později uvedeno na trh EU.

Pokud je zjištěno, že zboží není v souladu s harmonizačními právními předpisy EU, odpovědným orgánům je povoleno přijmout vhodná opatření, aby zaručily, že zboží bude odpovídajícím způsobem upraveno, a tudíž bude možné je poté propustit do volného oběhu.

Pokud se zjistí, že zboží, které bylo původně v prohlášení navrženo na propuštění do volného oběhu, není v souladu s harmonizačními právními předpisy Společenství, může být umístěno do jiného celně schváleného určení nebo použití (alternativní celní režim jiný než propuštění do volného oběhu, čl. 29 odst. 3). Orgány dozoru nad trhem mohou rozhodnout, že toto zboží bude zničeno, pokud představuje vážné riziko a pokud orgány považují takové opatření za nezbytné a přiměřené (čl. 29 odst. 4). V každém případě může být konečné rozhodnutí o souhlasu přijmout toto zboží do jiných celně schválených určení nebo použití přijato celním orgánem pouze tehdy, je-li tento orgán pro přijetí takového rozhodnutí příslušný.

K tomu, aby bylo zboží, které bylo původně opatřeno poznámkou **„Nebezpečný výrobek – propuštění do volného oběhu není povoleno – nařízení (ES) č. 765/2008“** nebo **„Výrobek není ve shodě – propuštění do volného oběhu není povoleno – nařízení (ES) č. 765/2008“**, v prohlášení opětovně navrženo na propuštění do volného oběhu, bude nutné, aby celní orgány požádaly orgány dozoru nad trhem o potvrzení, že na zboží

byly provedeny nezbytné úpravy a že již splňuje požadavky na bezpečnost výrobku a jeho soulad s předpisy.

Pokud orgán dozoru nad trhem informuje celní orgány, že mohou propustit zboží, které bylo orgánům dozoru nad trhem nahlášeno, celní orgány by toto zboží neměly dále blokovat, pokud byly splněny další celní povinnosti. Pokud je u tohoto zboží nutné provést další nápravná opatření, měl by je orgán dozoru nad trhem provést.

V některých případech by se místo, v němž je zboží v prohlášení navrženo na volný oběh, mohlo lišit od místa vstupu zboží. To odpovědným orgánům nebrání v tom, aby v místě vstupu prováděly vhodné kontroly. Pokud je však zboží později navrženo v prohlášení na volný oběh, odpovědné orgány, které provedly kontroly v místě vstupu, by měly poskytnout celním orgánům v místě prohlášení odpovídající informace, aby se zaručilo, že do volného oběhu jsou propuštěny pouze výrobky, které jsou bezpečné a v souladu s předpisy. Předávání výsledků kontrol v místě vstupu by rovněž mohlo být použito k tomu, aby se v pozdější fázi zabránilo zdvojení kontrol.

Kontrolní orgány odpovědné za první prohlídku a kontrolu zboží by měly být v plné míře informovány o možných rizikových faktorech spojených s dováženým zbožím. K tomuto účelu mohou použít nástroje, které jsou k dispozici ve specifické části pokynů. To jim umožní vytvořit a dále provádět odpovídající kontrolní strategie a soustředit se na kategorie výrobků, u nichž bylo zjištěno vážné riziko či nesoulad s předpisy. Za tímto účelem musí být zaručena výměna informací mezi odpovědnými orgány (orgány dozoru nad trhem a celními orgány).

Pokud celní orgány při kontrole po odbavení odhalí určité náznaky, že by výrobek, který již byl propuštěn do volného oběhu, nemusel splňovat platné požadavky na bezpečnost výrobku, neprodleně tuto informaci oznámí příslušným orgánům dozoru nad trhem, aby tyto orgány mohly v pozdější fázi provést další nápravná opatření na vnitřním trhu, bude-li to nezbytné a v souladu s příslušnými použitelnými právními předpisy.

Celní orgány by při provádění dalších finančních kontrol a kontrol zaměřených proti pašování, které tvoří běžnou součást jejich každodenních povinností, měly zvážit, zda při těchto činnostech nevyužijí dostupné kontrolní seznamy pro bezpečnost výrobků a jejich soulad s předpisy a informační listy uvedené ve specifické části pokynů. Aby se zaručila vzájemná výměna informací, budou celní orgány sdílet s orgány dozoru nad trhem všechny náležité informace.

Celní analytici a řídicí pracovníci v oblasti zdrojů by měli zvážit, zda při předběžném posouzení rizik u výrobků, které mohou být zdrojem značných obav o veřejnou bezpečnost, nevyužijí širokou škálu dostupných kontrolních seznamů pro bezpečnost výrobků a jejich soulad s předpisy a informačních listů. Celní orgány mohou zvážit, zda k tomu, aby se zabývaly oblastmi, které podle zjištění představují největší riziko, nevyužijí zdroje na základě zpravodajství. V ideálním případě to celní orgány provedou ve spolupráci s orgánem dozoru nad trhem v jejich zemi, mohou to však také provést nezávisle.

4.2 Kontroly v rámci zjednodušeného postupu

Orgány dozoru nad trhem mohou být rovněž odpovědné za určité kontroly zboží, pro které subjekty používají zjednodušený postup. Jelikož hospodářské subjekty používají zjednodušený postup velmi často, je nezbytné zaručit, že při udělení povolení ke

zjednodušenému postupu bude zohledněno, zda si je hospodářský subjekt vědom možných rizik spjatých se zbožím, které má být v rámci tohoto postupu dovezeno. Z toho důvodu se doporučuje přijmout rozhodnutí o zákazu či povolení použít pro určité zboží zjednodušený postup prostřednictvím konzultace mezi celním orgánem a vnitrostátním orgánem dozoru nad trhem.

Aby bylo možné provádět účinné kontroly zboží, které může podléhat omezením v souvislosti s požadavky na bezpečnost výrobků, musí členské státy kromě toho zaručit, že celní společný kontrolní plán jasně vymezuje úlohy a povinnosti celních správ a že tento kontrolní plán zdůrazňuje, že je třeba za tímto účelem spolupracovat s orgány dozoru nad trhem.

Společný kontrolní plán vytvořený pro každé povolení by měl podrobně stanovit, jak by mělo být zboží podléhající omezení kontrolováno. Plán by měl přesně stanovit, jak mají být kontroly prováděny a v jakých lhůtách.

Je třeba poznamenat, že držitel povolení k využití zjednodušených postupů musí rovněž vlastnit odpovídající dokumentaci o tom, že výrobek je v souladu s požadavky právních předpisů EU nebo vnitrostátních právních předpisů (např. prohlášení o shodě, technickou dokumentaci a protokoly o zkouškách), než je zboží propuštěno do volného oběhu.

Použití zjednodušeného postupu v případech, kdy jsou náležitosti vyřizovány v jednom členském státě a dovozy se uskutečňují jinde, podléhá dohodám mezi zúčastněnými členskými státy. To proto, že od určitého členského státu nelze očekávat, že bude vymáhat zvláštní vnitrostátní požadavky dovážejícího členského státu, nejsou-li tyto požadavky použitelné v členském státě, v němž jsou vyřizovány náležitosti. Členské státy se však mohou dohodnout, že tak učiní, pokud je možné zavést uspokojivé kontroly.

5. Zásady spolupráce celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem

Jedním z hlavních cílů pokynů je zaručit, že mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem bude navázána a/nebo posílena řádná spolupráce, aby byl právní rámec, který se vztahuje na kontroly dovážených výrobků z hlediska bezpečnosti a souladu s předpisy, uplatňován harmonizovaným způsobem a stejně důrazně v celé EU.

Ustanovení čl. 27 odst. 2 nařízení (ES) č. 765/2008 stanoví, že celní úředníci a úředníci odpovědní za dozor nad trhem jsou povinni vzájemně spolupracovat. Povinnost spolupracovat je obsažena rovněž v článku 13 celního kodexu Společenství, který stanoví, že kontroly prováděné mezi celními a jinými orgány jsou **prováděny za úzké vzájemné spolupráce**. Kromě toho jsou zásady spolupráce mezi členskými státy a Komisí, stanovené v článku 24 nařízení, ve vhodných případech rozšířeny na orgány pověřené vnějšími kontrolami (čl. 27 odst. 5).

Uvedená právní ustanovení zaručují řádné provádění navzdory skutečnosti, že by za provádění nařízení (ES) č. 765/2008 mohla být odpovědná různá ministerstva nebo orgány. Měla by umožnit, aby celní orgány a orgány dozoru nad trhem zaujaly během kontrolního procesu společný přístup.

Obecně by spolupráce celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem měla být založena na formálních dohodách, které se vztahují na všechny důležité aspekty a prvky, aby bylo

zaručeno, že je kontrolní proces prováděn odpovídajícím způsobem. Veškerá rozhodnutí o odpovědnosti (*kdo?*), vhodném okamžiku a místě zásahu dotčených orgánů (*kdy a kde?*), popisu zdůvodnění zvoleného přístupu (*proč?*) a metodiky, která má být použita (*jak?*), musí být jasně vymezena, aby celní orgány nebo orgány dozoru nad trhem mohly odpovídajícím způsobem plnit požadavky popsání v nařízení. To znamená, že je třeba vyvinout společný přístup ke spolupráci v oblasti bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy pro celou cílovou skupinu – tedy pro celní orgány, orgány dozoru nad trhem a hospodářské subjekty, a to s ohledem na doporučení a prvky obsažené v těchto pokynech.

Dohodnuté prvky popsání v těchto pokynech by měly být na vnitrostátní úrovni prováděny jednotně. Společné provádění by mělo zaručit, že kontrolní proces bude ve všech členských státech průhlednější a jednodušší. V praxi se proto doporučuje, aby byla současná situace v členských státech sledována a vyhodnocována, aby se zaručilo, že:

1. již přijaté dohody mezi odpovědnými orgány na vnitrostátní úrovni v členských státech budou podrobeny revizi, aby se zajistilo, že tyto dohody odpovídajícím způsobem zohledňují veškeré doporučené prvky popsání v pokynech;
2. v členských státech, kde takovéto dohody dosud neexistují, budou co nejdříve provedeny postupy k vytvoření nové dohody, a to na základě doporučení v pokynech.

Jednotné provádění požadavků stanovených v pokynech je důležitým prvkem budoucích společných akcí v oblasti kontrol bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy. Tyto společné akce by dále měly být výsledkem spolupráce založené na dohodnutých zásadách a prvcích pokynů.

Před zahájením praktické spolupráce mezi odpovědnými orgány by v ideálním případě měly být provedeny tyto kroky:

1. Navázání styků mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem – strategická, řídicí a provozní odborná úroveň (poznámka pod čarou č. 1 v pokynech obsahuje odkaz na úřední seznam vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem).
2. Nalezení vhodného přístupu, aby se zaručilo, že jsou dohody vytvářeny odpovídajícím způsobem.
3. Určení „vnitrostátního statutu“ dohod, z něž bude vycházet další vzájemná spolupráce celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem. Tento statut by měl být založen na doporučeních pokynů a měl by zohledňovat zvláštní ustanovení vnitrostátních právních předpisů a/nebo správní strukturu.
4. Provedení dohod do praktických postupů, které se mají provádět během kontrolního procesu.
5. Při přípravě vnitrostátních programů pro dozor nad trhem v souladu s čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 765/2008 by mělo být zohledněno zapojení celních orgánů.

Na základě výměny zkušeností a osvědčených postupů se doporučuje začlenit do vnitrostátních dohod o spolupráci tyto prvky:

- kontaktní seznam odpovědných úředníků obou orgánů – celních orgánů i orgánů dozoru nad trhem – včetně doložky o revizi, aby byla zaručena pravidelná aktualizace seznamu;
- vymezení dohodnutých úloh a povinností při kontrolách, které mají celní orgány a/nebo orgány dozoru nad trhem provádět, a to s ohledem na vnitrostátní struktury a místní situace;
- výměnu informací a zpráv mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem, které se týkají kontrolního procesu a jsou nezbytné pro rozhodování a budoucí zacílení kontrol na základě posouzení rizik a pro kontrolní činnosti, a to s ohledem na stávající nástroje informačních technologií;
- řádnou výměnu informací mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem, které se týkají udělení povolení k použití zjednodušeného celního režimu na vnitrostátní úrovni a mezi členskými státy;
- stanovení pravidelných setkání úředníků celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem na vhodné strategické, řídicí a provozní úrovni s dohodnutým mandátem;
- při tvorbě vnitrostátních programů pro dozor nad trhem by orgány dozoru nad trhem měly náležitě zohlednit potřeby celních orgánů. Tento program by měl zohledňovat rovnováhu mezi aktivními a reaktivními kontrolními činnostmi a všemi ostatními faktory, které mohou ovlivnit priority v oblasti vymáhání. Na hranici musí být pro tento účel zaručeny možnosti zdrojů;
- podmínky pro účinnou dlouhodobou spolupráci;
- procesy, jejichž prostřednictvím bude možné vypořádat se s novými a neplánovanými výrobky, u kterých existuje podezření, že jsou nebezpečné a/nebo že nejsou v souladu s předpisy, či vysoce rizikovými hospodářskými subjekty;
- plánování budoucích zasedání;
- odbornou přípravu odpovědných úředníků;
- společnou odbornou přípravu;
- metody, procesy, postupy a prvky spolupráce na konkrétních projektech;
- včasnou komunikaci celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem v souvislosti s nadcházejícími legislativními návrhy, které mají dopad na oba orgány;
- vytvoření jasných pravidel pro zabavené zboží včetně úhrady nákladů spojených s jeho skladováním.
